

3. Balatskiy, O., Lukyanikhin, V. and Lukyanikhina Ye. (2000), "Ecological management: problems and prospects of establishment and development", *Ekonomika Ukrainy*, no. 5, pp. 68-73.
4. Welford, R. (1995), "Environmental Strategy and sustainable Development. The corporate challenge for 21st century", London, New York, 356 p.
5. Shkarupa, V.F. (2002), *Osnovy ekolohii ta bezpeky tovariv narodnoho spozhyvannia* [Fundamentals of ecology and safety of consumer goods], textbook, KNTEU, Kyiv, Ukraine, 217 p.
6. Leopold, L.B., Clark, F.E., Hanshaw B.B. & Balsey J.R. (1998), "A procedure for evaluating environmental impact". US Geological Survey Circular 645, Department of Interior, Washington DC.
7. Gilpin, A. (1999), "Environmental impact assessment (EIA): cutting edge for the twenties-first century", Cambridge university Press.
8. Fox, W. (2002), "Toward a Transpersonal Ecology: Developing New Foundations for Environmentalism", Boston, XV, p. 380.
9. Sadekov, A.A. (2004), *Mekhanizmy ekologo-ekonomicheskogo upravleniya predpriyatiyami* [Mechanisms of ecological and economic management of enterprises], monograph, Izd. dom «INZHEK», Kharkov, Ukraine, 224 p.
10. Pakhomova, N.V., Rikhter, K.K. (1999), *Ekonomika prirodopolzovaniya i ekologicheskij menedzhment* [Environmental Economics and ecological management], textbook, Iz-vo S.-Peterburgskogo universiteta, St.-Peterburg, Russia, 488 p.
11. ISO 14004. Environmental management systems. – General guidelines on principles, systems and supporting techniques (1996). – Brussels: ISO, 1996.
12. Mishenin, Ye.V., Semenchenko, B.A. and Mishenina, N.V. (1996), *Ekonomicheskij mekhanizm ekologizatsiya proizvodstva* [Economical mechanism of the greening of production], IPP "Mria –1", LTD, Sumy, Ukraine, 140 p.
13. Sadekov, A. (2003), "Evaluation and consideration of the ecological factor in entrepreneurial activity", *Skhid*, no. 3, pp. 19-24.
14. Hartmut, H. (2001), "Eco-balance as a tool for voluntary promulgation of the balance of raw material use, energy carriers and waste generation in the production process", *Naukovyi visnyk: Zb. nauk.-tekhn. Prats „Ecological and economical problems of the forest complex development”*, issue 11.3, pp. 170-174.

УДК 332.365

Булишева Д.В.,
аспірант*

*Інститут проблем ринку та економіко-екологічних
досліджень НАН України*

ШЛЯХИ ВДОСКОНАЛЕННЯ ФІНАНСОВОГО МЕХАНІЗМУ РЕКРЕАЦІЙНОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ МІСЬКИХ АГЛОМЕРАЦІЙ

Bulysheva D.V.,
graduate student
*Institute of Market Problems and Economic
and Ecological Research NAS of Ukraine*

THE WAYS OF IMPROVEMENT THE FINANCIAL MECHANISM OF THE RECREATIONAL LAND USE OF URBAN AGGLOMERATIONS

Постановка проблеми. Однією з основних складових частин фінансово-економічної системи природокористування та раціонального використання природних ресурсів є платежі за забруднення та використання земель. Від того, наскільки вищевказана система надійна й ефективна, багато в чому залежить раціональне використання земельних ресурсів і стан навколишнього середовища країни.

Нині у світі активізується процес переходу від фронтальної, споживацької моделі функціонування національних господарств до моделі екологічнобезпечного самопідтримуючого соціально-економічного розвитку. Акцент робиться на необхідності формування загальної відповідальності всіх держав і їх взаємодії у реалізації ідей сталого розвитку, "створення передумов для збалансування інтересів суспільства і можливостей природи" [9]. Основною проблемою на шляху до забезпечення дієвості досконалого фінансово-економічного механізму землекористування є підвищення зацікавленості суб'єктів-забруднювачів та користувачів природних ресурсів, стимулювання екологічного оподаткування та забезпечення його реалізації у даній сфері.

*Науковий керівник: Галушкіна Т.П. – д.е.н., професор, заслужений економіст України

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Дослідженням фінансово-економічного механізму природокористування, зокрема землекористування, присвячено величезний науковий пласт розвідок радянських та українських вчених-екологів та економістів - В.Гофмана, Т.Галушкіної [1], В. Міщенко, Б. Данилишина, А. Веклича, А. Кашенка, М. Ступеня, С.Харічкова, Т. Хачатурова, Є. Хлобистова та ін. Однак питання фінансово-економічного регулювання в галузі екологізації землекористування в умовах платності земельних ресурсів не досліджені в достатньому обсязі, незважаючи на великий спектр робіт зарубіжних авторів та вітчизняних вчених. До того ж, існує низка проблем, дослідження яких вельми розрізнені, особливо в питаннях формування ефективної моделі збалансованого соціо-еколого-економічного розвитку територій з одночасним врахуванням потреб та інтересів суб'єктів земельних відносин.

Постановка завдання. Метою статті є дослідження існуючого нормативно-правового підґрунтя фінансового аспекту землекористування міських агломерацій та визначення шляхів його вдосконалення з врахуванням еколого-економічних умов розвитку територій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Досліджуючи механізм управління природоохороною діяльністю, слід виокремити базисні умови раціоналізації політики землекористування:

- платність процесу землекористування;
- відшкодування втрат та збитків;
- цільове використання коштів, отриманих від платежів за використання та забруднення земель [1].

До складових частин фінансового механізму охорони навколишнього середовища, які націлені на стимулювання проведення природоохоронних заходів, відносяться: екологічна податкова політика; система платежів за користування природними ресурсами; платежі за забруднення навколишнього середовища; екологічне страхування; політика ціноутворення на екологічно чисту продукцію, технології і т.д.

У країнах з розвинутою ринковою економікою, що мають, як правило, значні просування в галузі екологічної політики, відмінною рисою сформованих систем управління охороною навколишнього середовища є широке використання економічних регуляторів для стимулювання раціонального землекористування. Зазвичай, коли говорять про механізми реалізації екологічної політики, виділяють три підходи:

- пряме регулювання, пов'язане з впливом держави (іноді це регулювання визначається як «командуй і контролюй») - нормативно-правові, адміністративно-контрольні заходи, пряме регламентування і т.д.;
- економічне стимулювання, пов'язане з розвитком ринкових механізмів;
- змішані механізми, що поєднують перші два підходи.

У світі в галузі охорони навколишнього середовища найбільш широко поширене пряме регулювання, що базується на законодавстві.

Розглядаючи українське земельне законодавство на предмет фінансово-економічних механізмів управління земельними відносинами, варто зауважити наступне. У законодавстві України відсутні екологічні податки за забруднення земельних ресурсів. Основним нормативно-правовим документом [2] серед інших видів екологічних податків, податку за забруднення земель не виділено. Нормативно-правовими актами [3] передбачене відшкодування збитків, заподіяних вилученням (викупом) та тимчасовим зайняттям земельних ділянок, встановленням обмежень щодо їх використання, погіршенням якості ґрунтового покриву та інших корисних властивостей земельних ділянок або приведенням їх у непридатний для використання стан та недержанням доходів у зв'язку з тимчасовим невикористанням земельних ділянок. Але збитки відшкодовуються землевласникам та землекористувачам. А відшкодуванню втрат підлягають втрати тільки сільськогосподарських угідь, лісових земель та чагарників. Відсутні норми, що закріплюють відшкодування втрат рекреаційних територій як земель, призначених для оздоровлення та відпочинку населення.

Але, розглядаючи питання наповнення Державного бюджету України, можна сказати, що у 2014 році заплановано 549,6 млн. грн на керівництво та управління у сфері земельних ресурсів, 221,4 млн. грн на проведення земельної реформи та 143,7 млн. грн на здійснення природоохоронних заходів [4], а доходи від плати за землю є вагомим джерелом для фінансування вищевказаних заходів (табл. 1).

Вирішуючи завдання сталого еколого-економічного розвитку територій, важливим є розробка досконалого механізму функціонального розмежування, оцінки відповідних земель із врахуванням містобудівних умов території для визначення їх статусу, шляхів використання, цінності, розробки системи податків та зборів, механізму стягнень та штрафів. Податковим кодексом України (далі – ПКУ) (ст.276) встановлено, що податок за земельні ділянки (в межах населених пунктів) на територіях та об'єктах природоохоронного, оздоровчого та рекреаційного призначення, використання яких не пов'язано з функціональним призначенням цих територій та об'єктів, справляється у 5-тикратному розмірі податку, обчисленого відповідно до статей 274 і 275 ПКУ [2]. Але одночасно, так як базою оподаткування є нормативна грошова оцінка земельних ділянок, аналізуючи коефіцієнти, які є

складовими частинами для обрахунку нормативної грошової оцінки, можна зробити висновок, що для земель рекреаційного призначення встановлені понижувальні коефіцієнти. Визначаючи нормативну грошову оцінку земель рекреаційного призначення приміських територій, варто відзначити нещодавні зміни нормативно-правових актів, що регулюють питання визначення та оцінки відповідних земель. Нормативна грошова оцінка вищевказаних земель визначається згідно Порядку. Вперше відповідний Порядок був прийнятий у 2006 році [6], але у 2013 році Порядок був змінений та вдосконалений наказом Міністерства аграрної політики та продовольства України від 22.08.2013 № 508 [7]. Порівняльні параметри відповідних документів наведені у таблиці 2.

Таблиця 1

Динаміка доходів Зведеного бюджету від плати за землю

Показник	Рік									
	2003	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010	2011	2012
Доходи Зведеного бюджету України від плати за землю, млн. грн	2032,3	2293,2	2718,2	3122,3	3889,3	6681,4	8362,7	9539,9	10700,9	12581,7

Джерело: складено на підставі [5]

Таблиця 2

Порівняльна характеристика законодавчого визначення нормативної грошової оцінки земель рекреаційного призначення

№	Визначення	Рік	
		2013	2006
1	2	3	
1	Загальна формула	$Цн = Пд \times Рд \times Ск \times Км \times Кв \times Кмц \times Кі$ <p>Пд - площа земельної ділянки, кв. м; Рд - рентний дохід на один кв. м площі Ск - строк капіталізації(33 роки) Км - коефіцієнт, який враховує місце розташування земель Кв - коефіцієнт, який враховує вид використання земельної ділянки Кмц - коефіцієнт, який враховує належність земельної ділянки до земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного призначення Кі - коефіцієнт індексації нормативної грошової оцінки земель</p>	$Ц = Ен \times Тк \times Кмц \times Пд$ <p>Ен - нормативний середньорічний економічний ефект від використання земель рекреаційного призначення в розрахунку на 1 квадр. м (у грн); Тк - термін капіталізації нормативного середньорічного економічного ефекту, (33 роки); Кмц - коефіцієнт, який характеризує місце розташування та цінність земельної ділянки; Пд - площа земельної ділянки, кв. м;</p>
2	Рентний дохід / економічний ефект	0,0627 грн/кв. м на рік	0,050 грн/кв. м на рік
3	Коефіцієнт, який враховує місце розташування земель	$Км = Кр \times Кл$ <p>Кр - коефіцієнт, який враховує регіональні фактори місця розташування кадастрового кварталу Кл - коефіцієнт, який враховує локальні фактори місця розташування кадастрового кварталу за територіально-планувальними, інженерно-геологічними, історико-культурними, природно-ландшафтними, санітарно-гігієнічними та іншими умовами</p>	$Кмц = Км \times Кц \times Кс$ <p>Км - коефіцієнт, який враховує місце розташування земельної ділянки Кц - коефіцієнт, який враховує цінність об'єктів рекреаційного призначення; Кс - враховує статус об'єктів оздоровчого, природно-заповідного призначення (рекреаційний статус не передбачено)</p>

продовження табл. 2

1	2	3	4
4	Складові показники коефіцієнту місця розташування об'єкту	$Kp = Kp1^* \times Kp2 \times Kp3$ <p>Kp1* - коефіцієнт, який враховує віддаленість кадастрового кварталу від населених пунктів Kp2 - коефіцієнт, який враховує віддаленість кадастрового кварталу від автомобільних доріг державного значення Kp3 - коефіцієнт, який враховує розташування кадастрового кварталу у зонах забруднення внаслідок Чорнобильської катастрофи * Відповідний коефіцієнт розраховується за формулою:</p> $Kp1 = \frac{\left(\frac{Ц_{нм} \times K_{пт}}{С_{к} \times R_{д} \times K_{p2} \times K_{p3}} - 1 \right) \times (D - L)}{D} + 1$ <p>де Ц_{нм} - середня вартість одного квадратного метра земель населеного пункту залежно від регіональних факторів місця розташування K_{пт} - коефіцієнт, який враховує ступінь містобудівної цінності територій у зоні впливу населених пунктів (понижувальний коефіцієнт, обернено пропорційний чисельності населення)</p>	$K_m = Kp1 \times Kp2 \times Kp3 \times Kp4$ <p>Kp1 - коефіцієнт, який враховує місце розташування населених пунктів у приміських зонах великих міст (підвищувальний коефіцієнт) Kp2, Kp3 - коефіцієнти, які враховують місце розташування земельної ділянки відносно адміністративних центрів (Kp2) та найближчого населеного пункту, що має магістральні шляхи сполучення (Kp3) Kp4 - коефіцієнт, який враховує розташування у зонах радіоактивного забруднення</p>
5	Коефіцієнт, який враховує належність земельної ділянки до земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного призначення	$K_{мц} = K_{мц1} \times K_{мц2}$ <p>K_{мц1} - враховує цінність земель рекреаційного призначення K_{мц2} - коефіцієнт, що враховує статус земель оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного призначення та приймається: для об'єктів місцевого значення - 1,1; для об'єктів загальнодержавного значення - 1,3</p>	Відповідні коефіцієнти враховані при визначенні коефіцієнта, який враховує місце розташування земельної ділянки земельної ділянки (K _ц та K _с)
6	Коефіцієнт, який враховує вид використання земельної ділянки	$K_{в}^* = K_{в1} \times K_{в2} \times K_{в3} \times K_{в4}$ <p>K_{в1} - коефіцієнт, який враховує склад угідь земельної ділянки K_{в2} - коефіцієнт, який враховує регіональні відмінності у формуванні рентного доходу та визначається для земель промисловості, транспорту, зв'язку, енергетики, оборони та іншого призначення K_{в3} - коефіцієнт, що враховує продуктивність лісових насаджень; K_{в4} - коефіцієнт, що враховує продуктивність водних об'єктів * Із формули можна зробити висновок, що для переважної більшості рекреаційних територій, де не враховуються вплив лісів та водних об'єктів коефіцієнт K_в складає 1</p>	-
7	Індекс сація нормативної грошової оцінки	K _і - коефіцієнт індексації визначається щорічно на підставі постанови Кабінету Міністрів України	Нормативна грошова оцінка земельної ділянки підлягає індексації (п. 4.2.)

Джерело: розроблено автором на основі [6; 7]

Підсумовуючи дані вищевикладених нормативно-правових актів, варто відзначити, що в існуючих умовах знизилась цінність знаходження земельних ділянок у приміських зонах великих населених пунктів. Якщо раніше до відповідних земельних ділянок застосовувались підвищувальні коефіцієнти - то згідно нового Порядку - понижувальні. Серед позитивних змін варто відзначити, що землі рекреаційного призначення включено до переліку територій, статус яких враховується при визначенні спеціалізованого коефіцієнта, котрий враховує належність земельної ділянки до земель природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного призначення. Аналізуючи загальний алгоритм визначення нормативної грошової оцінки земель за межами населених пунктів [7], однією із складових частин є показник нормативу рентного доходу від використання земель. Для земель рекреаційного призначення він становить 0,0627. Також визначені понижувальні коефіцієнти, які враховують ступінь містобудівної цінності територій у зоні впливу населених пунктів, що є важливим фактором для рекреаційних територій саме приміських зон, зважаючи на їх безпосередню близькість до міст-центрів. Навіть включаючи підвищувальні коефіцієнти, які враховують цінність земель оздоровчого, рекреаційного, історико-культурного призначення та локальні коефіцієнти у межах території рекреаційного призначення, можна стверджувати, що вони не компенсують один одного. Рекреаційне землекористування виступає в даному питанні як процес, що має двоїстий характер. З однієї сторони - земля є базисом виробництва, а рекреаційні території - джерелом доходів багатьох підприємців. З іншого боку рекреаційні землі відіграють важливу роль у соціально -

екологічному аспекті розвитку країни, як території зелених зон і зелених насаджень, об'єктів фізичної культури, спорту та відпочинку населення. Особливо, враховуючи приклади так званого «приховування» дійсного цільового використання земельних ділянок та спекуляцій в процесі оформлення правовстановлюючих документів на земельну ділянку, вживання таких понижуючих нормативів, на нашу думку, потребує додаткових досліджень. При вирахуванні нормативної грошової оцінки в межах населених пунктів до земель зелених насаджень, земель рекреаційного та оздоровчого призначення застосовуються понижуючі коефіцієнти 0,5, які фактично скорочують суму нормативної грошової оцінки вдвічі [8]. Варто зазначити, що одночасно існують і підвищуючі коефіцієнти, але вони застосовуються для обмеженого переліку ділянок та не компенсують понижуючого коефіцієнта функціонального використання.

Висновки з даного дослідження. Досліджуючи особливості формування фінансової складової розвитку рекреаційних територій міських агломерацій в Україні, першочергову увагу привертає на себе недосконалість процесу оцінки відповідних земель із врахуванням соціо-еколого-орієнтованих засад їхнього впорядкування. Це означає, що вагома складова наповнення Державного бюджету (та, як наслідок, можливість інвестування в природоохоронні заходи) є недосконалою.

Головною метою фінансово-економічного механізму землекористування та природоохоронної діяльності є поліпшення екологічної обстановки в країні з мінімальними витратами матеріальних і трудових ресурсів. Тому необхідними шляхами його вдосконалення є:

- орієнтація нормативно-правового підґрунтя у напрямку еколого-економічного збалансованого розвитку рекреаційних територій;
- запровадження досконалої системи контролю за виконанням землевласниками та землекористувачами встановлених законодавством вимог щодо раціонального використання ресурсів територій;
- стимулювання землевласників та землекористувачів до зменшення шкідливого впливу на рекреаційні території, підвищення якості ґрунтів, сприяння збільшенню кількісного складу територій рекреаційного, природо-заповідного та оздоровчого призначення;
- створення за рахунок коштів, отриманих від екологічних зборів та платежів, незалежного від державного та місцевих бюджетів джерела фінансування природоохоронних заходів та робіт;
- сприяння впровадженню засад екологічної політики у процес функціонування кожного суб'єкту, діяльність якого пов'язана з впливом на земельні ресурси.

Відтак, основним напрямком завершального етапу вдосконалення фінансового механізму рекреаційного землекористування повинно стати формування нових економіко-правових засад оцінки земель та економічного ефекту від їх використання.

Література

1. Галушкіна Т.П. Механізм формування регіональної моделі екоменеджмента (на прикладі приморських рекреаційних територій Причорномор'я) / Т.П. Галушкіна. – Одеса: НАН України, ИПРЭИ, 1999. – 128 с.
2. Податковий кодекс України: Закон України від 2 грудня 2010 року № 2755-VI // Відомості Верховної Ради України. – 2011 р. – № 13-14, № 15-16, № 17. – стор. 556. – стаття 112
3. Про Порядок визначення та відшкодування збитків власникам землі та землекористувачам [Електронний ресурс]: Постанова Кабінету Міністрів України від 19 квітня 1993 р. N 284. – Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/284-93-п>
4. Про Державний бюджет України на 2014 рік: Закон України від 16 січня 2014 року № 719-VII // Відомості Верховної Ради України. – 2014 р. – № 9. – стор. 437. – стаття 93
5. Про внутрішнє та зовнішнє становище України в 2013 році :Щорічне Послання Президента України до Верховної Ради України. – К. : НІД, 2013. – 576 с.
6. Про Порядок нормативної грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель у межах населених пунктів: Наказ Державного комітету України по земельних ресурсах від 27.01.2006 N 19/16/22/11/17/12 // Офіційний вісник України. – 2006 р. – № 15. – стор. 169. – стаття 1134
7. Про Порядок нормативної грошової оцінки земель несільськогосподарського призначення (крім земель у межах населених пунктів: Міністерство аграрної політики та продовольства України від 22.08.2013 № 508 // Офіційний вісник України. – 2013. – № 72. – стор. 314. – стаття 2660. -68788/2013
8. Про Порядок нормативної грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів: Наказ Державного комітету України по земельним ресурсам від 27.01.2006 N 18/15/21/11 // Офіційний вісник України. – 2006. – № 15. – стор. 154. – стаття 1133. – 35909/2006
9. Сталі розвиток: стратегія, реальність (з виступу Президента України Леоніда Кучми на пленарному засіданні Всесвітнього саміту землі з питань сталого розвитку 3 вересня 2002 року у м. Йоганнесбурзі, ПАР) // Краєзнавство, географія, туризм. – 2002. – № 36 (281). – С. 1-2.

References

1. Galushkina, T.P. (1999), *Mekhanizm formirovaniya regionalnoy modeli ekomenedzhmenta (na primere primorskikh rekreatsionnykh territoriy Prichernomor'ya)* [The mechanism of the regional model of environmental

management formation (on the example of coastal recreational areas of the Black Sea)]–IMPEER of NASU, Odessa, Ukraine

2. Tax Code of Ukraine, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua>
3. The Cabinet of Ministers of Ukraine (1993), On procedure of identification and compensation of losses to land owners and land users, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua>
4. Supreme Council of Ukraine (2014), About the state budget of Ukraine in 2014, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua>
5. Pro vnutrishnye ta zovnishnye stanovyshe Ukrayiny v 2013 rotsi : Shchorichne Poslannya Prezydenta Ukrainy do Verkhovnoi Rady Ukrainy [The internal and external situation of Ukraine in 2013: Annual Address of the President of Ukraine to the Supreme Council of Ukraine], Kyiv, Ukraine.
6. State Committee for Land Resources of Ukraine (2006), On the Procedure of the normative monetary value of non-agricultural land (except land within settlements) , available at: <http://zakon4.rada.gov.ua>
7. Ministry of Agrarian Policy and Food (2013), On the Procedure of the normative monetary value of non-agricultural land (except land within settlements) , available at: <http://zakon4.rada.gov.ua>
8. State Committee for Land Resources of Ukraine (2006), On the Procedure of the normative monetary value of agricultural land and settlements, available at: <http://zakon4.rada.gov.ua>
9. Kuchma, L.D. (2013), Sustainable development: strategy, the reality (of the speech of the President of Ukraine Leonid Kuchma at the plenary session of the World Summit on Sustainable Development land 3 September 2002 in the Johannesburg, South Africa), *Kraieznavstvo, heohrafiia, turyzm.* no. 36(281), pp.1-2.

УДК 504.06

Семків О.В.,
аспірантка відділу економічних проблем екологічної політики*
та сталого розвитку
ДУ «Інститут економіки природокористування
та сталого розвитку НАН України»

МЕТОДОЛОГІЧНІ ПІДХОДИ ДО КАТЕГОРИЗАЦІЇ ВИТРАТ ПРИВАТНОГО СЕКТОРУ НА ВПРОВАДЖЕННЯ ДИРЕКТИВИ 2003/87/ЕС ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ

Semkiv O.V.,
graduate student of the department economic problems of
environmental policy and sustainable development
SI "Institute of Environmental Economics
and Sustainable Development "

MAJOR ASPECTS OF METHOLOGICAL APPROACHES TO TAXONOMY OF TRANSACTION COSTS ASSOCIATED WITH IMPLEMENTATION OF DIRECTIVE 2003/87/EC

Постановка проблеми. Гармонізація або апроксимація регуляторної бази в галузі контролю викидів парникових газів (ПГ) до відповідного законодавства Європейського Союзу в рамках Угоди про асоціацію між Україною, з однієї сторони, та Європейським Союзом, Європейським співтовариством з атомної енергії та їх державами-членами, з іншої сторони (надалі – Угода), створює передумови для виникнення додаткових витрат як на державному рівні, так і приватним сектором на імплементацію вимог Угоди, точніше на імплементацію Директиви 2003/87/ЕС про впровадження схеми торгівлі дозволами на викиди парникових газів в межах Співтовариства. Оскільки проблематика впровадження в Україні передбачених Директивою 2003/87/ЕС ринкових механізмів регулювання викидів парникових газів (ПГ), а саме схеми торгівлі викидами, – достатньо нова, надзвичайно важливим є проведення категоризації та визначення основних складових елементів витрат на впровадження Директиви та індикативна оцінка адміністративних витрат, що можуть бути понесені приватним сектором за умови створення та запуску схеми торгівлі викидами (СТВ).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Проблематика фінансування природоохоронної діяльності досліджується в численних працях українських вчених, зокрема, Балацького О.Ф., Кірсанової О.В., Веклич О.О., Замули І.В. та інших. Дискусія відбувається, в основному, в площині

* Науковий керівник: Веклич О.О. - д.е.н., професор